

Dokumentin sisältö

OSA I VÄESTÖN HYVINVOINNIN TILA VUONNA 2020

-1 Indikaattorien ja muun tiedon osoittama hyvinvointi
-2 Painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden arviointi
-3 Johtopäätökset ja toimenpide-ehdotukset

OSA II HYVINVOINTISUUNNITELMA VUODELLE 2021

-4 Kuntastrategian painopisteet ja linjaukset
-5 Hyvinvoinnin edistämisen erillisohjelmat ja -suunnitelmat
-6 Hyvinvointiohjelma

OSA III VALTUUSTOKÄSITTELY

-7 Suunnitelman laatijat
-8 Suunnitelman hyväksyminen

OSA I VÄESTÖN HYVINVOINNIN TILA VUONNA 2020

Kuntalain 1 §:n perusteella kunnan perustehtävä on asukkaidensa terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen. Terveydenhuoltolain 12 §:n 1 momentin mukaan kunnan on seurattava asukkaistensa terveyttä ja hyvinvointia sekä niihin vaikuttavia tekijöitä väestöryhmittäin sekä kunnan palveluissa toteutettuja toimenpiteitä, joilla vastataan kuntalaisten hyvinvointitarpeisiin.

Hyvinvoinnin edistäminen on kunnan eri toimialojen yhteistyössä toteuttamaa työtä. Hyvinvoinnin edistäminen kohdistuu yksilöön, perheeseen, yhteisöihin, koko väestöön ja näiden elinympäristöihin. Hyvinvoinnin edistäminen on sosiaalista hyvinvointia, terveyttä, turvallisuutta ja osallisuutta tukevaa sekä köyhyyttä, syrjäytymistä ja muita sosiaalisia haittoja vähentävää toimintaa. Hyvinvointityö kunnassa on suunnitelmallista voimavarojen ja resurssien kohdentamista kuntalaisten hyvinvointia edistävällä tavalla.

Kuntalain mukaan kunta edistää asukkaidensa hyvinvointia ja kuntastrategiassa tulee ottaa huomioon kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen. Punkalaitumen kunnan strategia vuosille 2018 - 2025 on hyväksytty valtuustossa 18.6.2018. Strategian yhtenä toimeenpano-ohjelmaksi on määritelty laadittavaksi hyvinvointiohjelma, jonka toteutumista seurataan vuosittain. Vuosisuunnitelma tarkennetaan talousarvion teon yhteydessä, jolloin määritellään toimenpiteet tulevalle toimintakaudelle. Tilinpäätöksen teon yhteydessä arvioidaan vastaavasti vuosittain ohjelmien toteutumista.

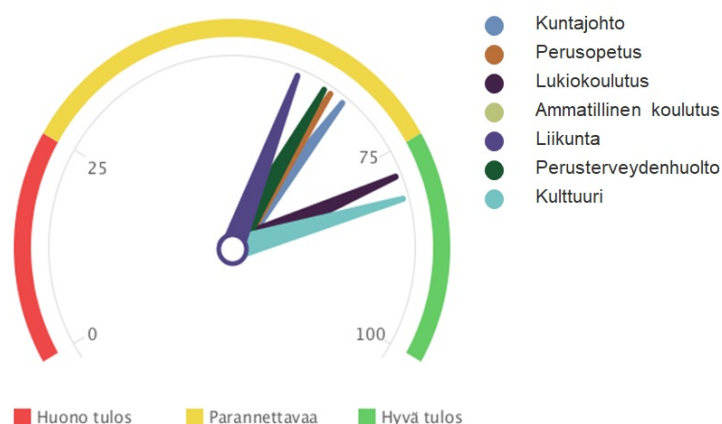
Hyvinvointityö on Punkalaitumen kunnassa organisoitu uudelleen vuoden 2018 alusta alkaen. Kuntaan on nimetty hyvinvointikoordinaattori ja kunnan johtoryhmä on nimetty kunnan hyvinvointiryhmäksi. Hyvinvoinnin ja terveydenedistämiseen ei ole budjetoitu erillistä määrärahaa eikä hyvinvoinnin koordinaatioon käytettävää resurssia ole määritelty. Aikaisempina vuosina hyvinvointityötä koordinoitiin yhteistyössä Sastamalan kaupungin kanssa erillisen elämänhallintatyöryhmän koordinoimana. Sosiaali- ja terveystyöt järjestetään yhteistoiminta-alueella, tässä asiakirjassa ei nosteta erityisesti esiin ko. palvelutuotantoon liittyviä tavoitteita. Sosiaali- ja terveystyöryhmien osalta yhteistoiminta-alueelle määritellyt tavoitteet ja toimenpiteet koskevat myös Punkalaitumen kuntaa.

Vuotta 2020 leimaa koronaviruspandemia, joka vaikutti kaikeeseen kunnan ja kuntalaisten toimintaan merkittävästi. Poikkeusolojen aikana maaliskuu-toukokuussa kunnan lähipalvelut olivat lähes kokonaan suljettuina. Samoin loppupalvelu tiukentuneilla ohjeilla ja määräyksillä oli vaikutuksia kunnan palveluihin ja kuntalaisten hyvinvointiin. Raporttia laatiessa useimmista indikaattoreista puuttuu vielä vuoden 2020 tieto. Lisäksi indikaattoritietoa puuttuu Punkalaitumen pienestä asukasluvusta ja vastaajamäärästä johtuen. Raportissa on käytetty olemassa olevaa paikallista indikaattoritietoa ja soveltuvin osin paikallisen tiedon puuttuessa alueellista tietoa.

1 Indikaattorien ja muun tiedon osoittama hyvinvointi

Teaviisarin tunnusluvut kertovat kunnan terveydenedistämisen aktiivisuudesta eli siitä, miten kunnan päätösprosesseissa, vastuukysymyksissä, väestön terveysseurannassa ym. on kiinnitetty huomiota hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen. [Punkalaitumen TEAvisari tulokset 2020](#)

Kaikki sektorit : Punkalaidun 2020

Kaikki sektorit : Punkalaidun 2020

	Punkalaidun	Koko maa
Kaikki sektorit	70	68
Kuntajohto	66	78
Perusopetus	64	66
Lukiokoulutus	78	69
Ammatillinen koulutus	..	66
Liikunta	59	72
Perusterveydenhuolto	63	67
Kulttuuri	81	59

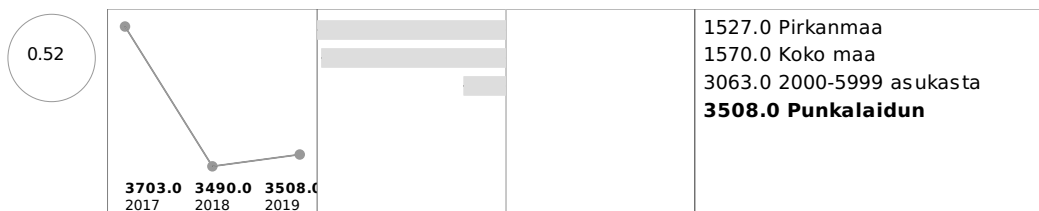
Yksilöityjen indikaattoreiden mukaan Punkalaitumella on suhteellisesti paljon pienituloisia ja ahtaasti asuvia. Myös eri systä johtuvaa pahoinvointia on suhteellisesti seutukuntaa enemmän. Seuraavia indikaattoreita on käytetty tiedollajohtamiseen palveluiden ja rakenteiden kehittämisessä.

TALOUS JA ELINVOIMA

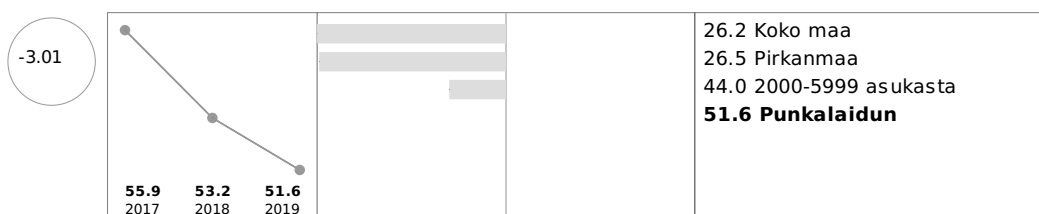
Talous

Tulot

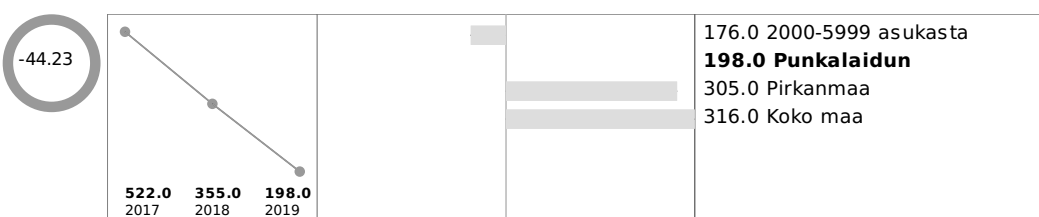
Valtionosuudet yhteensä euroa / asukas

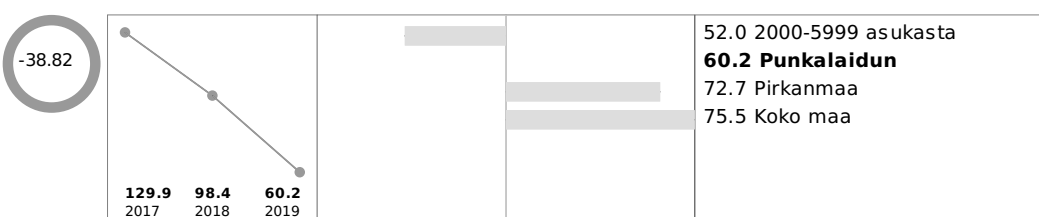
Valtionosuudet, % nettokustannuksista

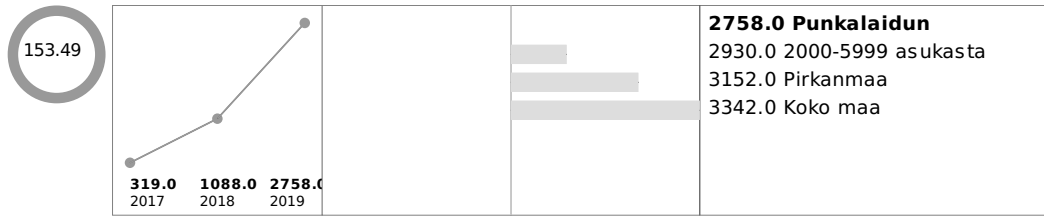
Vuosikate, euroa / asukas

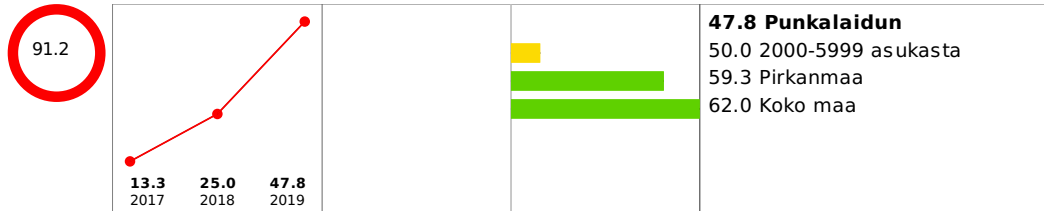
Vuosikate, % poistoista

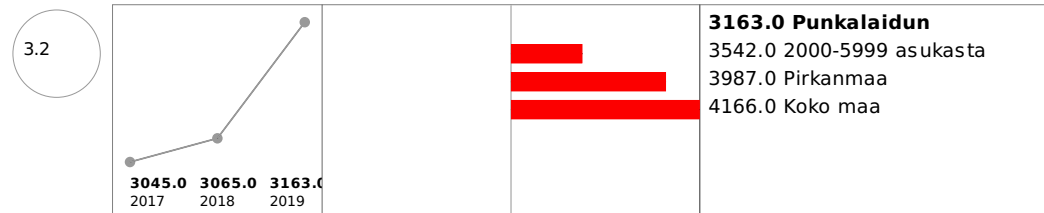
Lainakanta, euroa / asukas

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

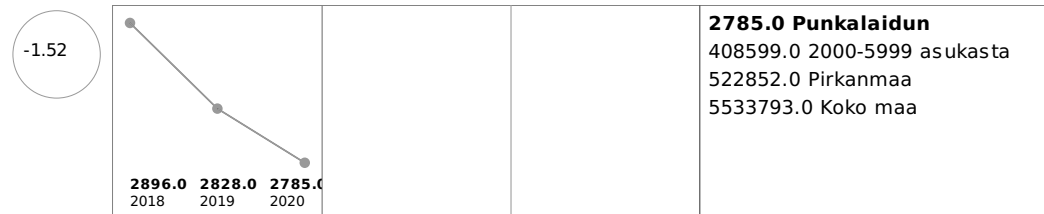
Verotulot, euroa / asukas

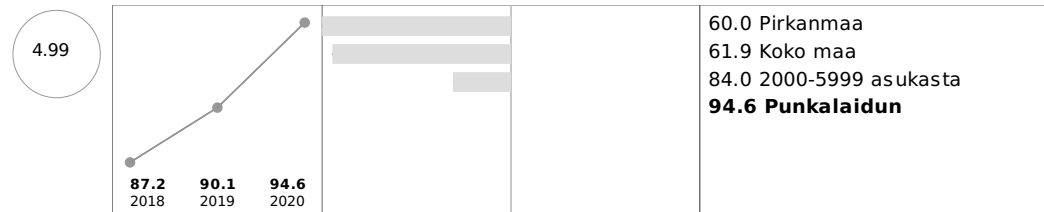
Elinvoima

Väestö

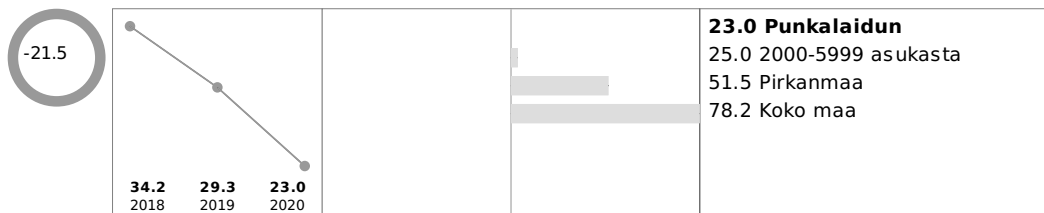
Väestö 31.12.

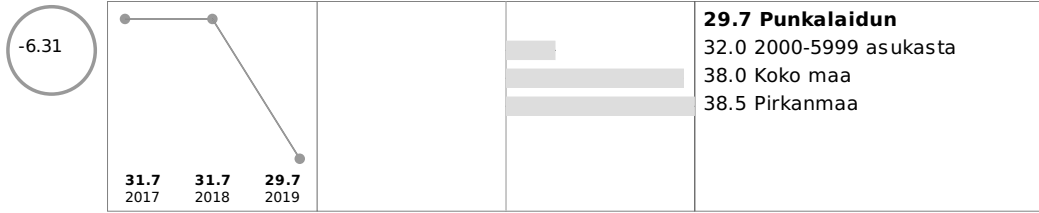
Huoltosuhde, demografinen

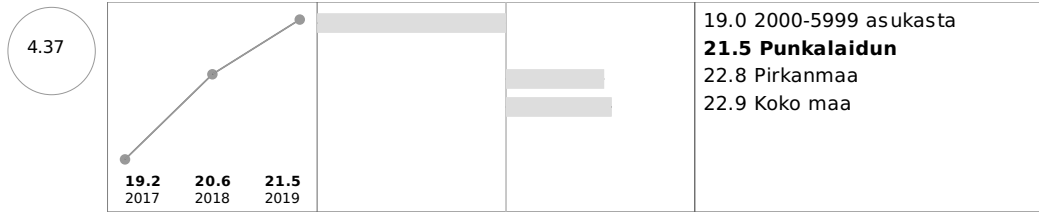
Muu kuin suomi, ruotsi tai saame äidinkielenä / 1 000 asukasta

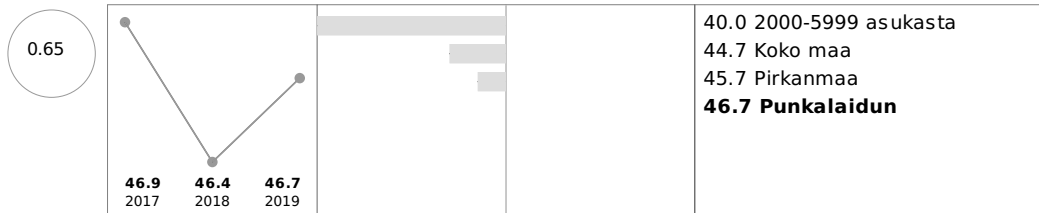
Lapsiperheet, % perheistä

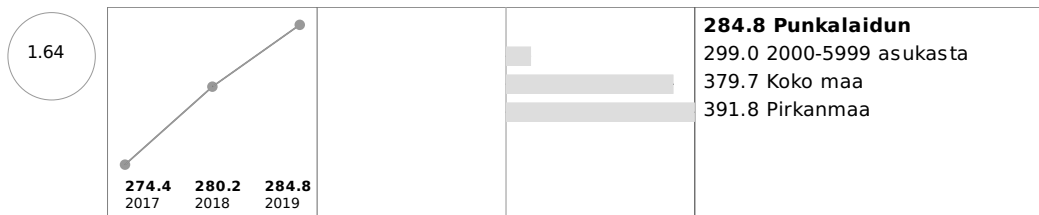
Yhden vanhemman perheet, % lapsiperheistä

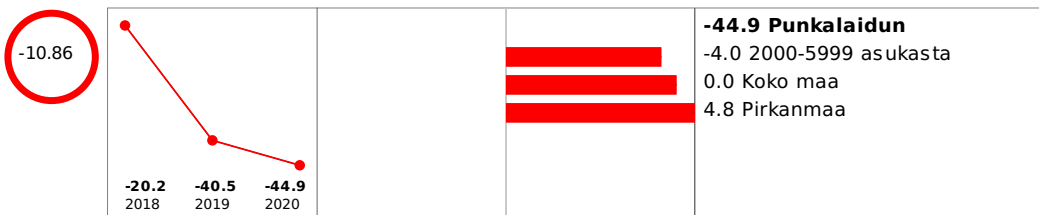
Yhden hengen asutokunnat, % asutokunnista

Koulutustasomittain

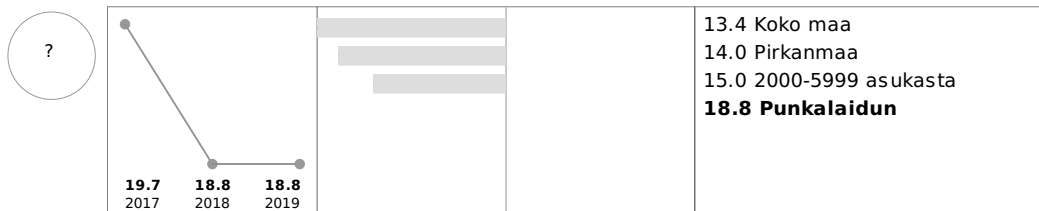

Kuntien välinen nettomuutto / 1 000 asukasta

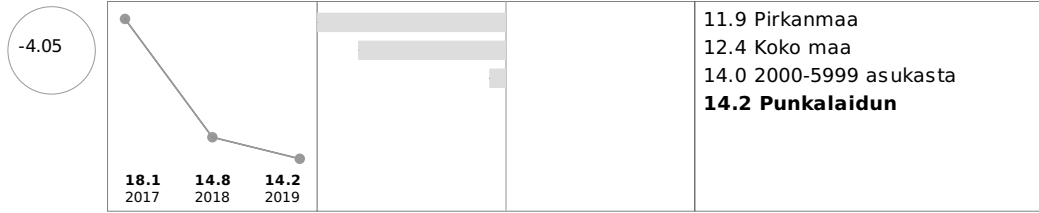

Elinvoima

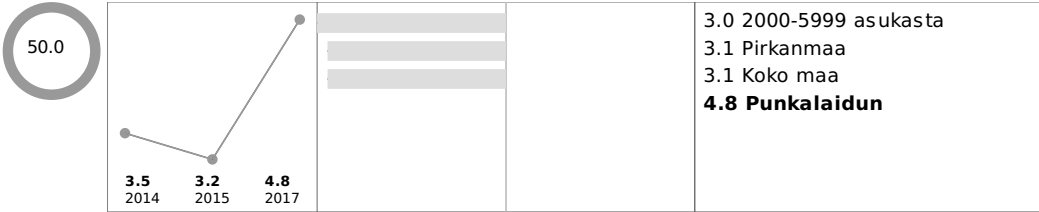
Kunnan yleinen pienituloisuusaste

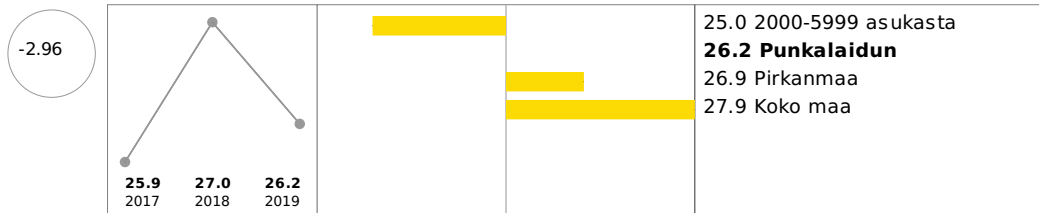
Lasten pienituloisuusaste

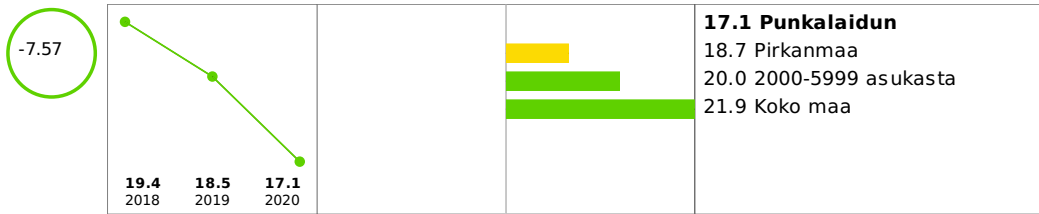
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 18 - 24-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

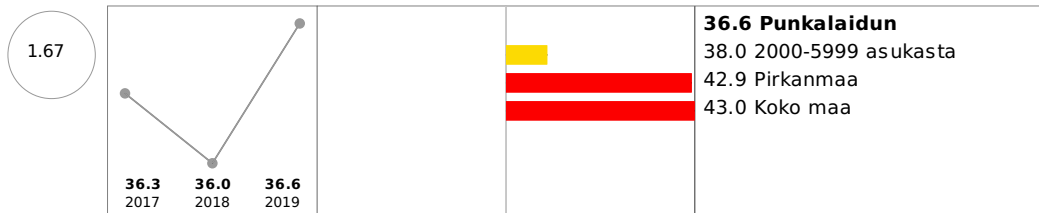
Gini-kerroin, käytettävissä olevat tulot

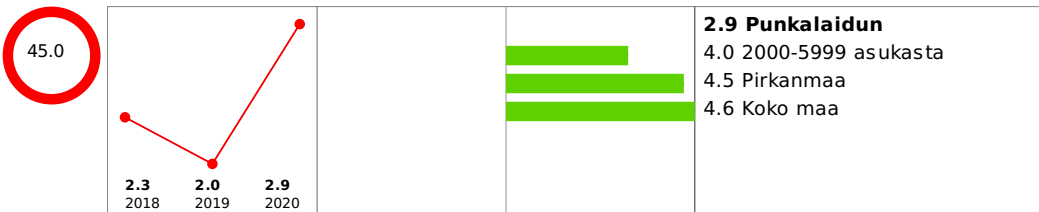
Pitkäaikaistyöttömät, % työttömistä

Työlliset, % väestöstä (vuosi 2018 ennakkotieto)

Vaikeasti työllistyvät (rakennetyöttömyys), % 15 - 64-vuotiaista

Nuorisotyöttömät, % 18 - 24-vuotiaasta työvoimasta

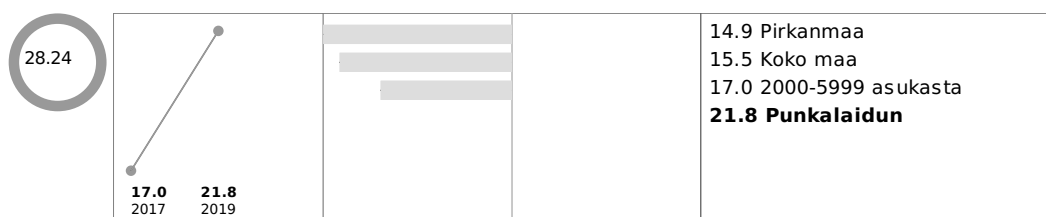

TALOUS JA ELINVOIMA - Yhteenveto

LAPSET, VARHAISNUORET JA LAPSIPERHEET *Hyvinvointi*

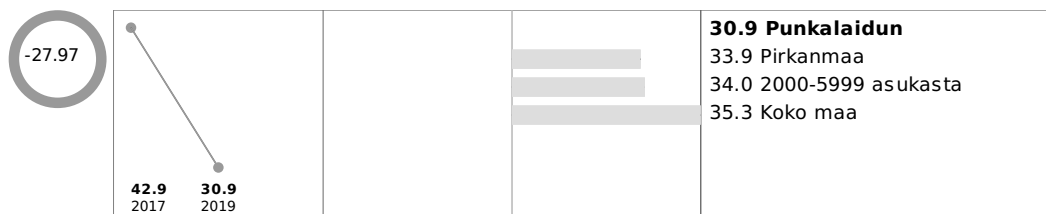
Elämänlaatu ja osallisuus

Mielialaan liittyviä ongelmia kahden viime viikon aikana, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-)

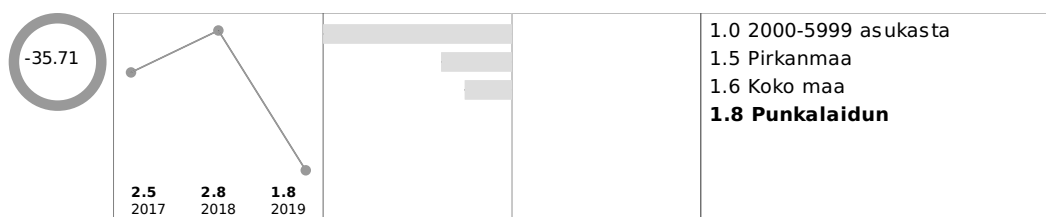
Opiskelu, työ ja toimeentulo

Kouluinnostus, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-)

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

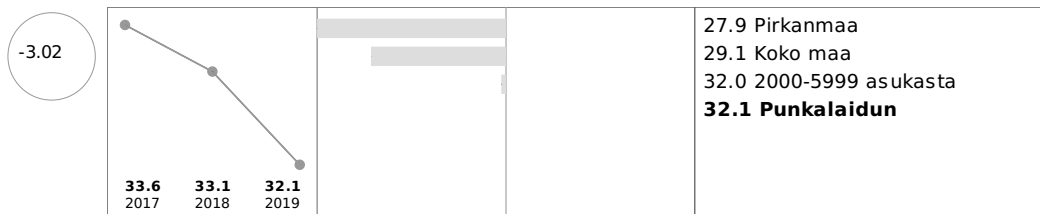
Kodin ulkopuolelle sijoitetut 0 - 17-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä (THL)

Lastensuojeluilmoitusten lukumäärä (THL)

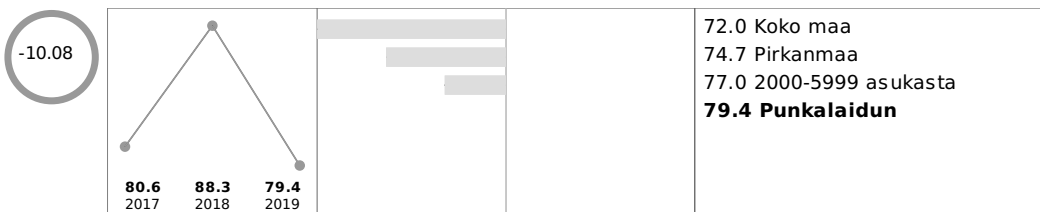
Ahtaasti asuvat lapsiasuntokunnat, % kaikista lapsiasuntokunnista

Kunnan palvelut

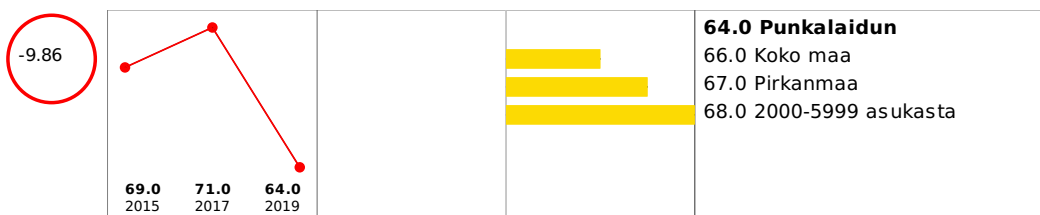
Päivähoito

Varhaiskasvatukseen 31.12. osallistuneet 3 - 5-vuotiaat % vastaavanikäisestä väestöstä, kunnan kustantamat palvelut

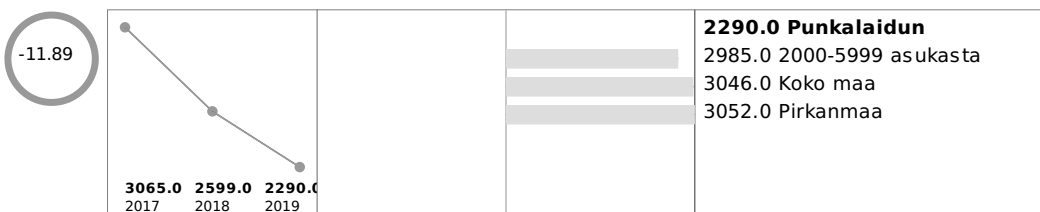
Koulu

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen peruskouluissa - TEA, pistemäärä

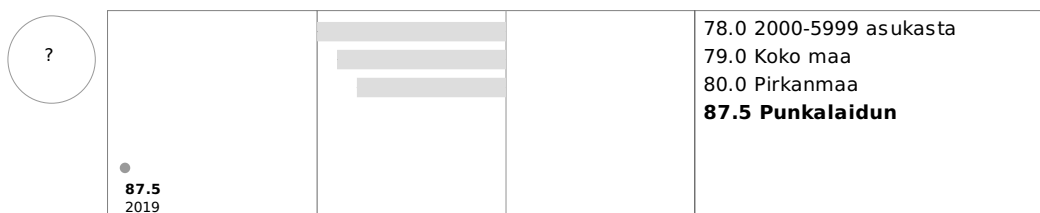
Sosiaali- ja terveydenhuolto

Perusterveydenhuollon lastenneuvolan käynnit yhteensä / 1 000 0 - 7-vuotiasta

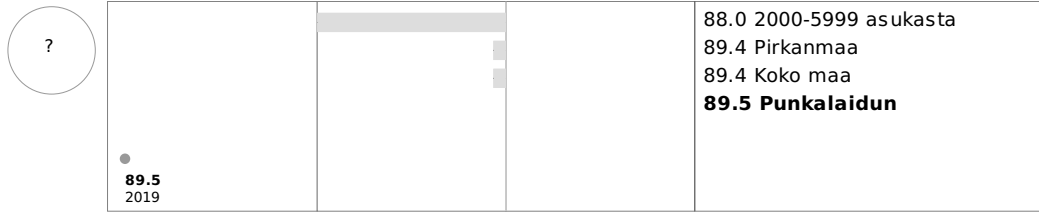

Vapaa-aika

Harrastaa taidetta ja kulttuuria vähintään yhtenä päivänä viikossa, % 4. ja 5. luokan oppilaista

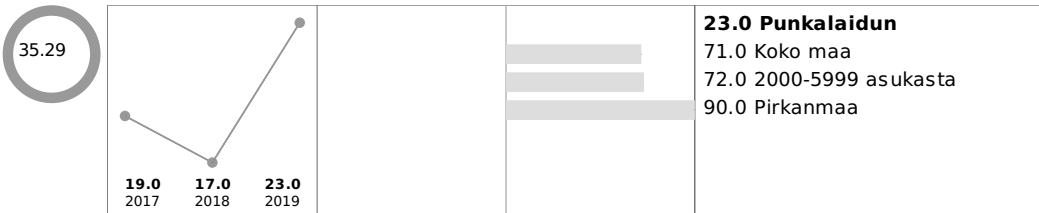

Harrastaa jotakin vähintään yhtenä päivänä viikossa, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2019-)

Muut palvelut

Kasvatus- ja perheneuvonnan asiakkaat vuoden aikana / 1 000 alle 18-vuotiasta, kunnan kustantamat palvelut

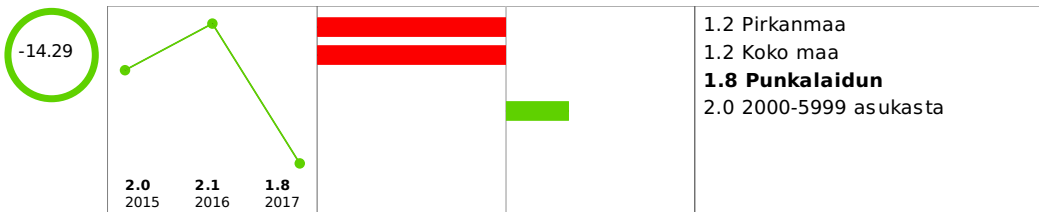
Talous

LAPSET, VARHAISNUORET JA LAPSIPERHEET - Yhteenveto

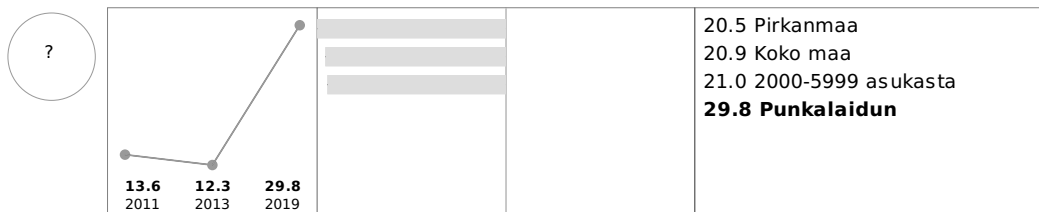
NUORET JA NUORET AIKUISET *Hyvinvointi*

Elämänlaatu ja osallisuus

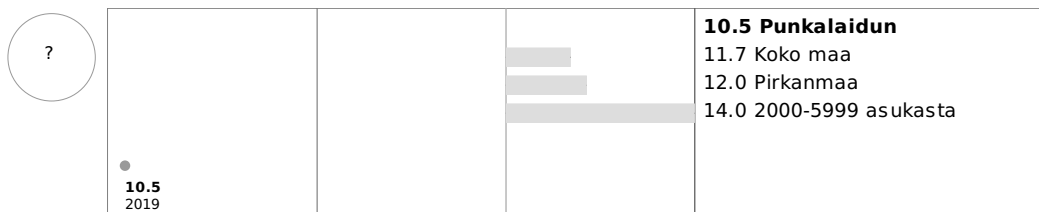
Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 16 - 24-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

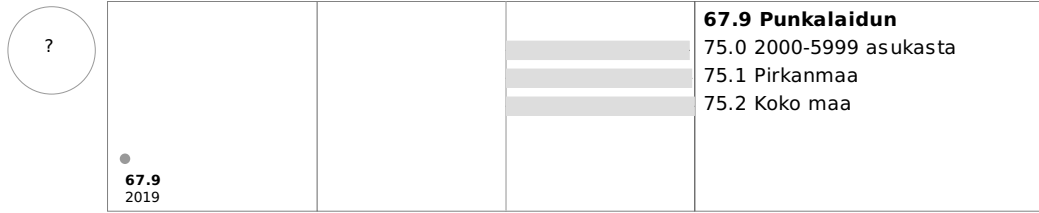
Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Ei koe olevansa tärkeä osa koulu- eikä luokkayhteisöä, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-)

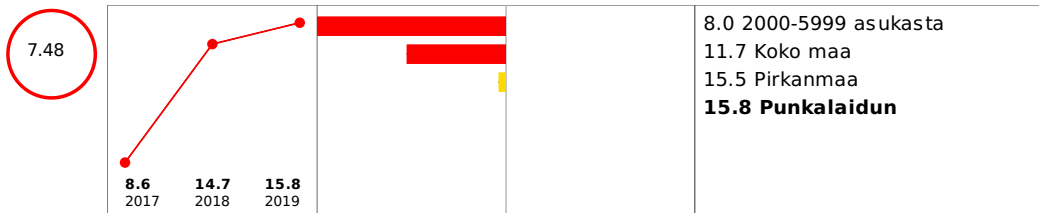

Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-)

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

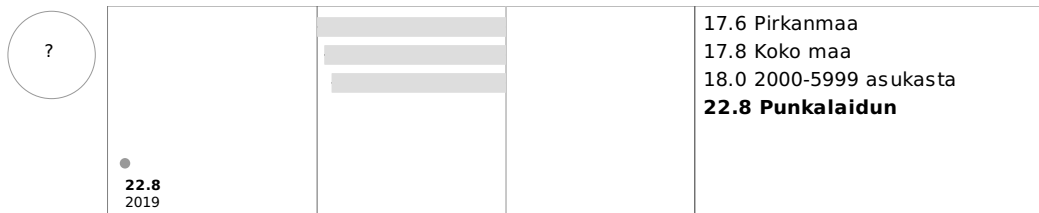
Alioikeuksissa tuomitut 15 vuotta täyttäneet henkilöt / 1 000 vastaavanikäistä

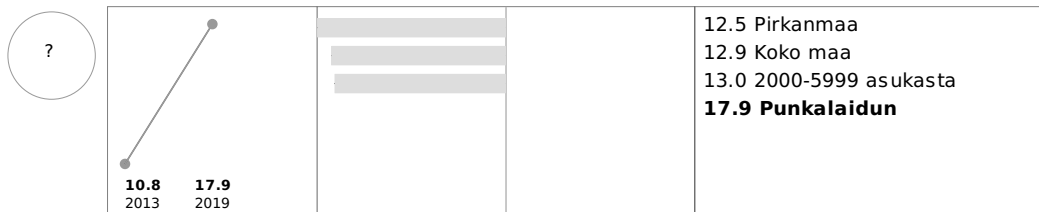
Kunnan palvelut

Sosiaali- ja terveydenhuolto

Vähintään kaksi viikkoa kestänyt masennusoireilu, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-)

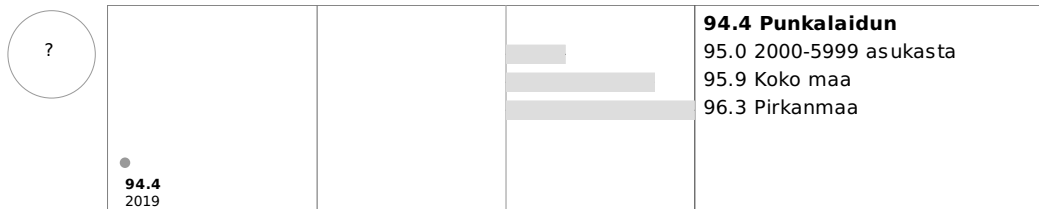

Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, % 8. ja 9. luokan oppilaista

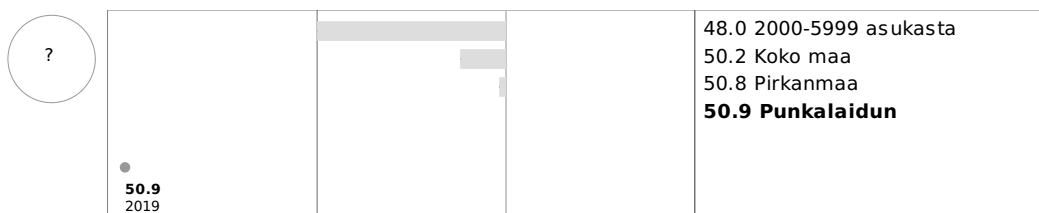

Vapaa-aika

Harrastaa jotakin vähintään kerran viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2019-)

Harrastaa taidetta ja kulttuuria vähintään yhtenä päivänä viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Muut palvelut

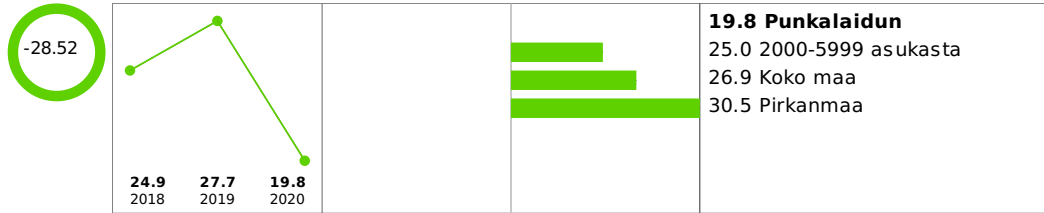
Talous

NUORET JA NUORET AIKUISET - Yhteenveto

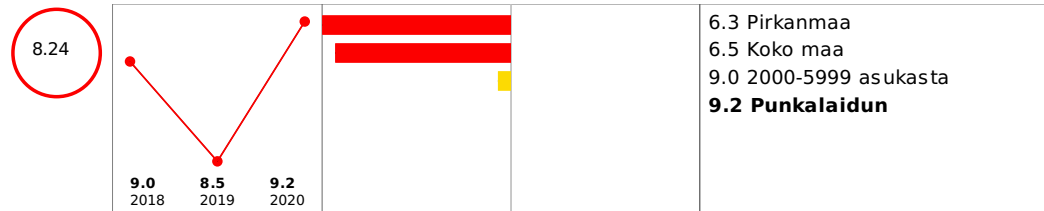
TYÖIKÄISET *Hyvinvointi*

Elämänlaatu ja osallisuus

Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneet 25 - 64-vuotiaat / 1 000 vastaavanikäistä

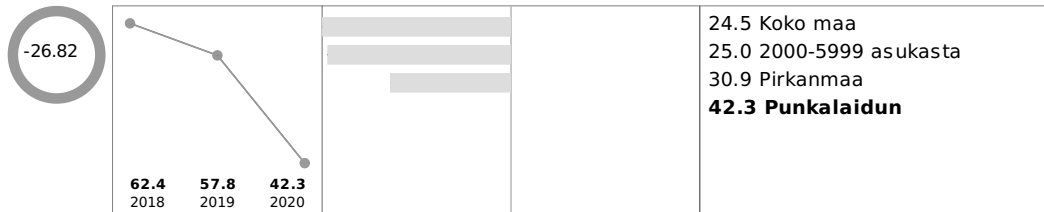

Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

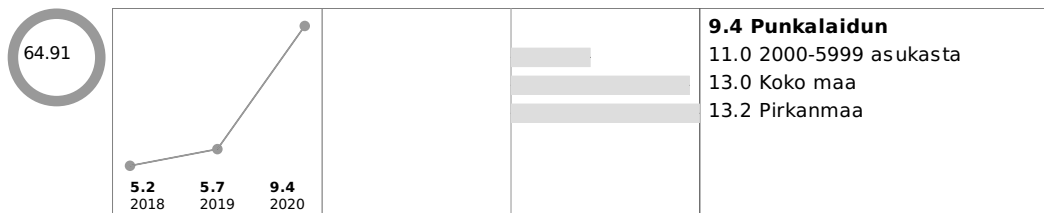

Opiskelu, työ ja toimeentulo

Työttömien aktiivointiaste, %

Työttömät, % työvoimasta

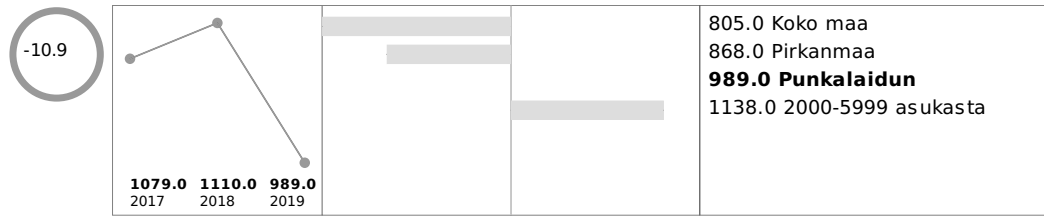

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

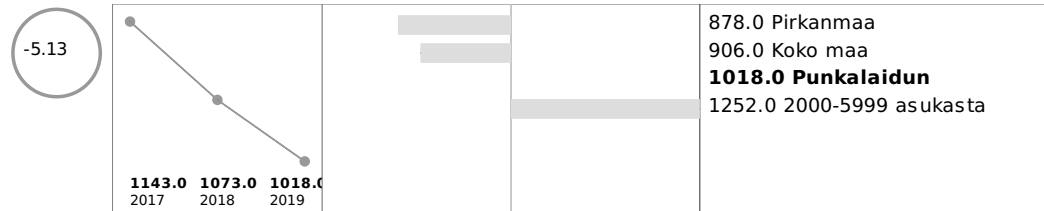
Kunnan palvelut

Sosiaali- ja terveydenhuolto

Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit 15 - 49-vuotiailla / 1 000 vastaavanikäistä

Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit 50 - 64-vuotiailla / 1 000 vastaavanikäistä

Vapaa-aika

Muut palvelut

Talous

TYÖIKÄISET - Yhteenveto

IKÄIHMISET *Hyvinvointi*

Elämänlaatu ja osallisuus

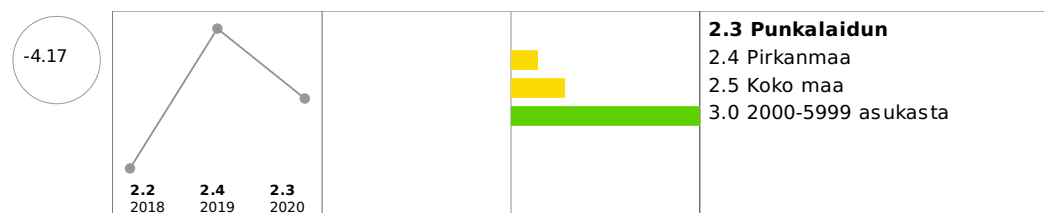
Elämänlaatunsa (EuroHIS-8) hyväksi tuntevien osuus (%), 75 vuotta täyttäneet

Elämänlaatunsa (EuroHIS-8) hyväksi tuntevien osuus (%), matala koulutus

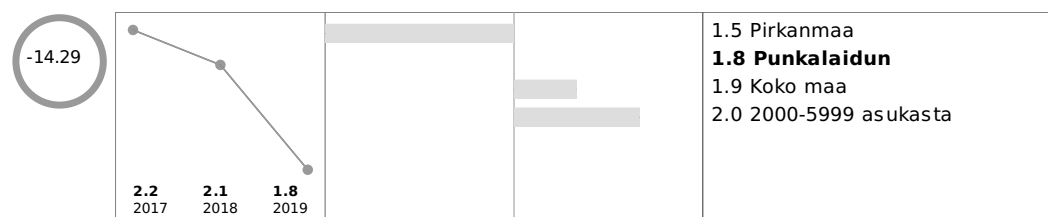

Erityiskorvattaviin lääkkeisiin psykoosin vuoksi oikeutettuja 65 vuotta täyttäneitä, % vastaavanikäisestä väestöstä

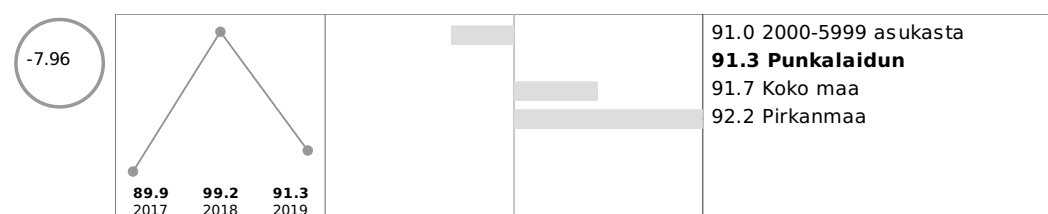
Opiskelu, työ ja toimeentulo

Täyttä kansaneläkettä saaneet 65 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä väestöstä

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

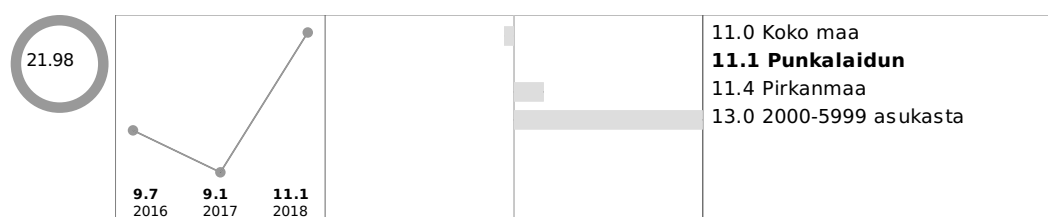
Kotona asuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä väestöstä

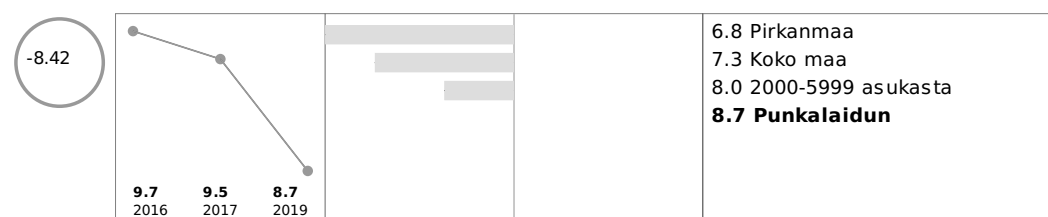
Kunnan palvelut

Sosiaali- ja terveydenhuolto

Säännöllisen kotihoidon piirissä 30.11. olleet 75 vuotta täyttäneet asiakkaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

Kääntyneiden tehostetun palveluasumisen 75 vuotta täyttäneet asiakkaat 31.12., % vastaavanikäisestä väestöstä

Muut palvelut

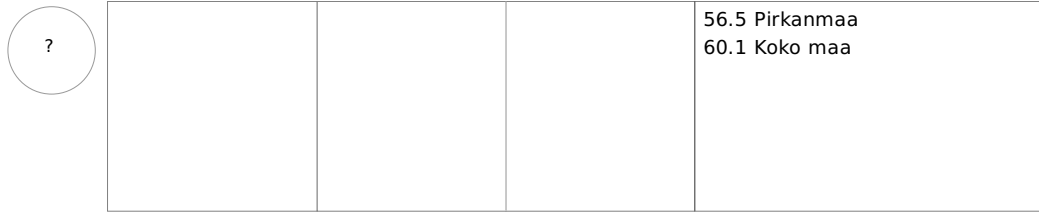
Talous

IKÄIHMISET - Yhteenveto

KAIKKI IKÄRYHMÄT *Hyvinvointi*

Elämänlaatu ja osallisuus

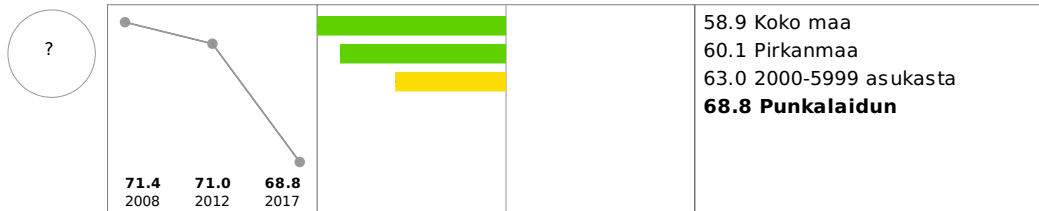
Elämänlaatussa (EuroHIS-8) hyväksi tuntevien osuus (%)

Kelan sairastavuusindeksi, ikävakioitu (-2017)

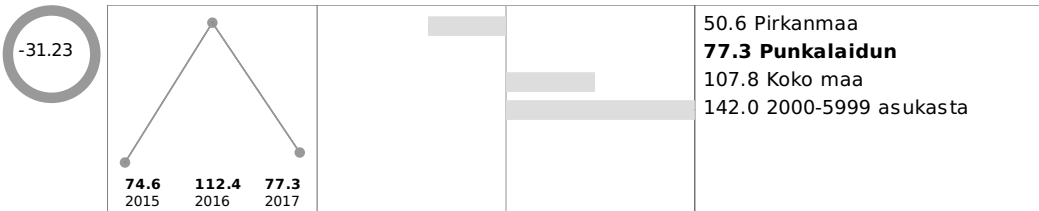
Äänestysaktiivisuus kuntavaaleissa, %

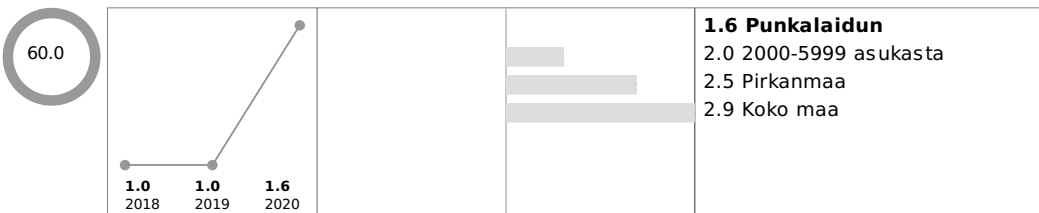
Opiskelu, työ ja toimeentulo

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

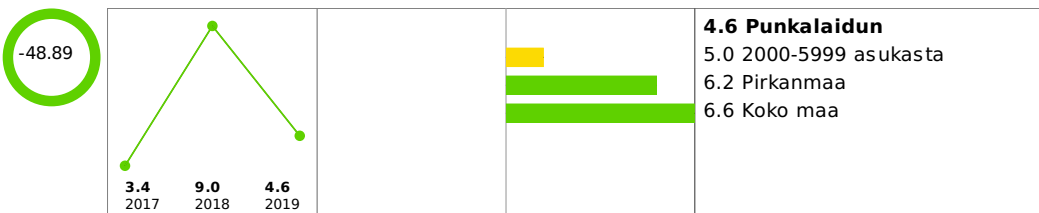
Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot / 10 000 asukasta

Pitkäaikaistyöttömät, % työvoimasta

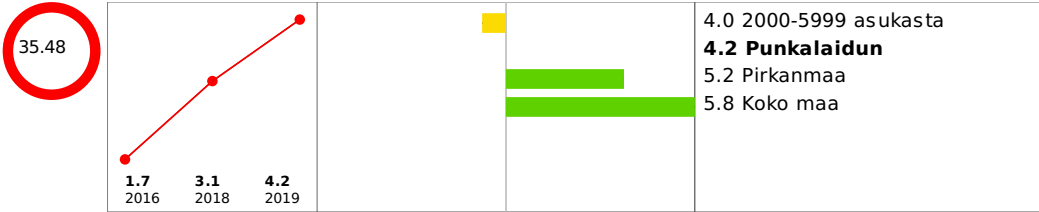
Poliisin tietoon tuleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset / 1 000 asukasta

Alkoholijuomien myynti asukasta kohti 100 %:n alkoholina, litraa

Poliisin tietoon tulleet kaikki huumausainerikokset / 1 000 asukasta

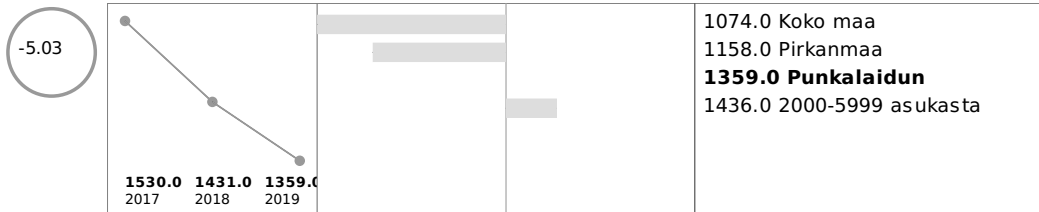
Ahtaasti asuvat asutokunnat, % kaikista asutokunnista

Kunnan palvelut

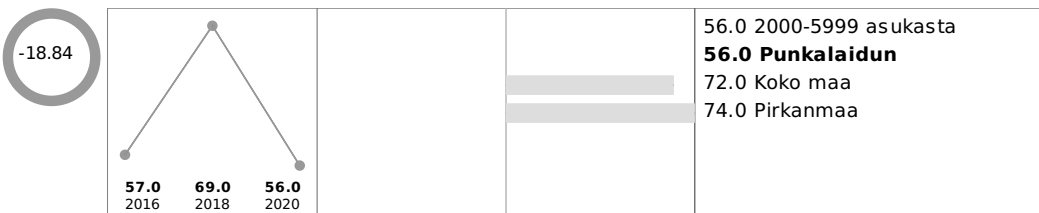
Sosiaali- ja terveydenhuolto

Perusterveydenhuollon avohoidon kaikki lääkärikäynnit / 1 000 asukasta

Vapaa-aika

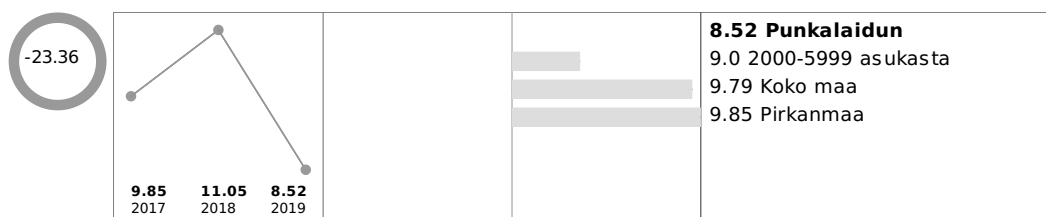
Liikunnan edistäminen kunnissa - TEA, pistemäärä

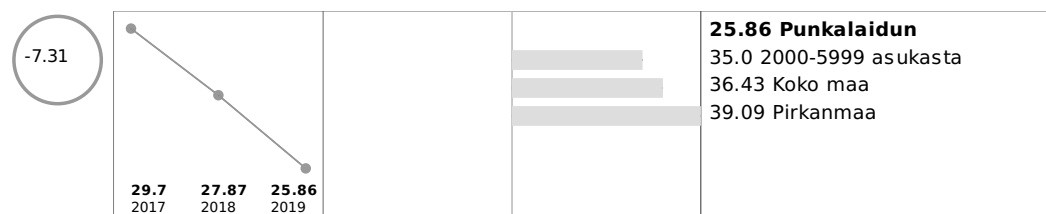
Liikuntatoimi, käyttökustannukset (€/asukas)

Kirjasto, fyysiset käynnit / asukasluku

Kirjasto, lainaajia / asukasluku %

Muut palvelut

Talous

KAIKKI IKÄRYHMÄT - Yhteenveto

2 Painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden arviointi

TALOUS JA ELINVOIMA

Kunnassa on laadittu erillinen elinvoimaohjelma ja kuntastrategiassa yhtenä painopisteenä on kunnan elinvoimaisuuden lisääminen houkuttelemalla paikkakunnalle yrityksiä ja asukkaita. Uusia asukkaita on houkuteltu mm. seurakunnan kanssa yhteisesti toteutetulla Tule kotiin -hankkeella, joka on tuonut kunta positiivisesti esille eri medioissa. Ensimmäisessä hankkeessa kohderyhmänä oli Punkalaitumelta lähtöisin olevat ikäihmiset ja kakkoshankkeessa kohderyhmänä oli lapsiperheet. Väestömäärän laskun voitiin todeta ainakin hidastuneen ja korona-vuonna oli myöskin maallemuuttoa havaittavissa. Vuoden 2019 lopussa väkiluku oli 2828 asukasta ja 31.12.2020 asukasluku on 2785 asukasta. Väkiluvun alenema oli 43 henkeä.

Elinkeinopalvelut ostettiin 31.12.2019 saakka Sastamalasta ja v. 2020 kuntaan palkattiin määräaikainen elinvoimaluotsi, jonka tehtävänä on ollut mm. yrittäjien neuvontapalvelut. Vuonna 2020 kunnassa toimi määräaikaisena matkailusihteeri ja kunnan luontomatkailukohteita tuotiin näkyvästi esille.

Kunnan talousarviot on viime vuosina laadittu alijäämäiseksi, mutta lopullinen toteuma on saatu käännettyä positiiviseksi vuotta 2019 lukuunottamatta. Vuonna 2020 talousarvion alijäämäksi oli arvioitu n. 1,06 milj. euroa, mutta tilinpäätös oli n. 940.000 euroa ylijäämäinen. Sama trendi on nähtävissä lähes kaikissa Suomen kunnissa. Koronapandemian vuoksi valtionosuudet ovat kasvaneet merkittävästi ja Punkalaitumen valtionosuudet olivat 630.000 euroa suuremmat kuin mitä oli arvioitu. Lisäksi erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon menot jäivät alle arvioidun. Myös verotulojen kertymä on vaikuttanut positiivisen tuloksen muodostumiseen.

Vaikka vuoden 2020 tulos on positiivinen, niin edelleen on noudatettava tiukkaa menokuria. Koronapandemian vaikutukset henkilöiden tuloverotukseen ja yritysten toimintakykyyn näkyvät osittain viiveellä. Terveydenhuollon menojen pienenemisessä nähdään riski, että koronarajoitusten poistuessa terveydenhuollon kulut tulevat merkittävästi lisääntymään.

Koronapandemialla on ollut merkittäviä negatiivisia vaikutuksia työllisyyteen. Kunnan työttömien määrä kaksinkertaistui vuoden 2020 aikana. Samoin vuoden aikana pitkäaikais- ja nuorisotyöttömyys kääntyivät nousuun. Punkalaidun osallistuu vuonna 2021 alkavaan työllisyyden edistämisen kuntakoikeiluun. Koikeilun kohderyhmä ovat

työttömät joilla ei ole oikeutta ansiopäivärahaan sekä alle 30-vuotiaat ja vieraskieliset työnhakijat. Punkalaitumen pienituloisuusaste on seutukuntaa korkeampi.

LAPSET JA LAPSIPERHEET

Varhaiskasvatuslain mukaan kunnan on järjestettävä laissa säädettyä varhaiskasvatusta siinä laajuudessa ja sellaisin toimintamuodoin kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää. Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka.

Tässä laissa tarkoitetun varhaiskasvatuksen tavoitteena on:

- 1) edistää jokaisen lapsen iän ja kehityksen mukaista kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä, terveyttä ja hyvinvointia;
- 2) tukea lapsen oppimisen edellytyksiä ja edistää elinikäistä oppimista ja koulutuksellisen tasa-arvon toteuttamista;
- 3) toteuttaa lapsen leikkiin, liikkumiseen, taiteisiin ja kulttuuriperintöön perustuvaa monipuolista pedagogista toimintaa ja mahdollistaa myönteiset oppimiskokemukset;
- 4) varmistaa kehittävä, oppimista edistävä, terveellinen ja turvallinen varhaiskasvatusympäristö;
- 5) turvata lasta kunnioittava toimintatapa ja mahdollisimman pysyvät vuorovaikutussuhteet lasten ja varhaiskasvatushenkilöstön välillä;
- 6) antaa kaikille lapsille yhdenvertaiset mahdollisuudet varhaiskasvatukseen, edistää yhdenvertaisuutta ja sukupuolten tasa-arvoa sekä antaa valmiuksia ymmärtää ja kunnioittaa yleistä kulttuuriperinnettä sekä kunkin kielellistä, kulttuurista, uskonnollista ja katsomuksellista taustaa;
- 7) tunnistaa lapsen yksilöllisen tuen tarve ja järjestää tarkoituksenmukaista tukea varhaiskasvatuksessa tarpeen ilmettyä tarvittaessa monialaisessa yhteistyössä;
- 8) kehittää lapsen yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoja, edistää lapsen toimimista vertaisryhmässä sekä ohjata eettisesti vastuulliseen ja kestävään toimintaan, toisten ihmisten kunnioittamiseen ja yhteiskunnan jäsenyyteen;
- 9) varmistaa lapsen mahdollisuus osallistua ja saada vaikuttaa itseään koskeviin asioihin;
- 10) toimia yhdessä lapsen sekä lapsen vanhemman tai muun huoltajan kanssa lapsen tasapainoisen kehityksen ja kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin parhaaksi sekä tukea lapsen vanhempaa tai muuta huoltajaa kasvatustyössä.

Päiväkoti pääsi muuttamaan uusiin tiloihin helmikuun alussa. Uudet tilat ovat mahdollistaneet uusia toimintamuotoja, ja toimintatapoja on uudistettu ja kehitetty vastaamaan Varhaiskasvatuslain tavoitteita. Varhaiskasvatus on omalta osaltaan pyrkinyt vastaamaan tavoitteisiin järjestämällä monipuolista toimintaa koronarajoitusten puitteissa. Varhaiskasvatuksen yksiköt ovat olleet käynnissä koko vuoden, vaikkakin kevään rajoitukset vähensivät käyttäjämäärää runsaasti. Yhteistyötä on tehty koulutoimen ja kirjaston kanssa sekä seurakunnan kanssa. Lapsille on järjestetty rajoitusten puitteissa liikuntatilaisuuksia ja kirjaston järjestämiä satutunteja. Seurakunta on osallistunut lähettämällä linkejä erilaisiin lapsille suunnattuihin toimintoihin. Varhaiskasvatus on panostanut liikuntaan. Päiväkoti on liittynyt valtakunnalliseen Liikkuva Varhaiskasvatus-toimintaan, ja uuden päiväkodin tilat ja piha ovat mahdollistaneet monipuolisen liikkumisen päivittäin.

Lapsen henkilökohtaisen varhaiskasvatussuunnitelman teossa ovat aina mukana vanhemmat ja soveltuvasti myös lapsia on kuultu. Vasun laadinnassa on aina myös liikunnan ja ravitsemuksen asioita otettu esille.

Indikaattoreiden mukaan Punkalaitumella on muuhun Pirkanmaahan verrattuna huomattavasti vähemmän 0-7 -vuotiaiden neuvolakäyntejä, mutta toisaalta osallistuminen varhaiskasvatukseen on noussut jyrkästi vuodesta 2019 alkaen ja on vastaavasti huomattavasti yli Pirkanmaan tason.

NUORET JA NUORET AIKUISET

Oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaan opiskeluhuollolla tarkoitetaan opiskelijan hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa oppilaitosyhteisössä. Opiskeluhuoltoa toteutetaan ennaltaehkäisevänä koko oppilaitosyhteisöä tukevana

yhteisöllisenä opiskeluhoitona sekä yksilökohtaisena opiskeluhoitona. Yhteisöllistä opiskeluhoitoa toteuttavat kaikki opiskeluhoiton toimijat ja se tarkoittaa kaikkia niitä toimia ja toimintakulttuuria, joilla oppilaiden hyvinvointia ja oppimista pyritään tukemaan. Kaikkien oppilaitoksessa opiskelijoiden kanssa työskentelevien sekä opiskeluhoitopalveluista vastaavien viranomaisten ja työntekijöiden on tehtävissään edistettävä opiskelijoiden ja oppilaitosyhteisön hyvinvointia sekä kotien ja oppilaitoksen välistä yhteistyötä. Yksilökohtainen opiskeluhoito käsittää koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palvelut, psykologi- ja kuraattoripalveluja sekä monialaisen yksilökohtaisen opiskeluhoiton.(OHL 3-5§)

Vuonna 2020 kouluissa on ollut käytettävissä kouluterveydenhoitajan työpanos. Sotesin kautta neljänä päivänä viikossa, koulupsykologin palvelut ostopalveluna kahtena päivänä kuukaudessa sekä kuraattoripalvelu viitenä päivänä viikossa kunnan omana toimintana. Koulukuraattori, koulupsykologi ja kouluterveydenhoitaja muodostivat opiskeluhoitotiimin. Lisäksi koulukohtaisiin oppilashuoltoryhmiin kuului koulukohtaisesti rehtori tai koulun johtaja, erityisopettaja, opinto-ohjaaja sekä tarpeen mukaan koolle kutsuttavat henkilöt. Monialaisia asiantuntijaryhmiä yksittäisten oppilaiden tarpeesta käsin järjestettiin oppilashuoltolain mukaisesti yhteistyössä perheiden kanssa.

Yksilökohtaisessa tapaamisissa asiakkaan kanssa kouluterveydenhoitajalle, psykologille ja kuraattorille tuli lähes päivittäin. Yksilökohtaiseen työhön on sisällynyt oppilaan henkilökohtaiset tapaamiset sekä tilannekohtaisesti yhteistyö oppilaan kodin ja muiden auttamisverkostojen kanssa. Yksilökohtaisten tapaamisten lisäksi kouluissa on toteutettu yhteisöllistä opiskeluhoitoa tekemällä oppituntivierailuja, selvittämällä oppilaiden välisiä ristiriitatilanteita ja toteutettu erilaisia ryhmäytymiseen liittyviä tapahtumia.

Kulttuuri ja liikunta edistävät koululaisten hyvinvointia. Normaalien liikuntatuntien lisäksi kouluissa on ollut erilisiä ns. liikuntapäiviä. Kulttuuria oli kaikille koululuokille lukuvuoden aikana. 8-luokkalaiset ovat pääsivät Suomen kulttuurirahaston avustamana Tampereelle ja Helsinkiin mm. kansallisbalettia seuraamaan.

Koronavirus vaikutti vuoden 2020 aikana lähes kaikkien kouluikäisten hyvinvointiin negatiivisesti. Kevään etäopetusjakson seurauksena monien oppilaiden oppiminen kärsi verrattuna lähiopetukseen. Suurin vaikutus koronalla on varmasti ollut nuoriin sosiaalisten suhteiden kaventumisella. Ruutu-aika kasvoi merkittävästi ja fyysinen liikkuminen väheni.

Indikaattoreiden mukaan Punkalaitumella on Pirkanmaan keskiarvoa enemmän pienituloisia, ahtaasti asuvia lapsiperheitä, huostaanotettuja tai sijoitettuja lapsia, mielenterveyden häiriöihin sairaalahoitoa saaneita nuoria, sekä 17-24 v. nuoria jotka ovat pudonneet koulutuspolusta. Vuonna 2019 tilanteeseen pyrittiin vaikuttamaan uudella koulukuraattorin viralla. Edelleen vuoden 2020 elokuussa kuntaan perustettiin uusi nuoriso-ohjaajan toimi. Nuoriso-ohjaajan työpanoksesta 50% kohdistuu ennaltaehkäisevään nuorisotyöhön ja 50% etsivään nuorisotyöhön. Kunnan omalla etsivän nuorisotyöntekijän panoksella korvattiin aiempi yhteistyösopimus Sastamalan kaupungin kanssa. Samalla etsivän nuorisotyöntekijän työpanos Punkalaitumella nousi kahdestakymmenestä prosentista viiteenkymmeneen.

TYÖIKÄISET

Punkalaidun osallistui vuosina 2017-2018 yhdessä Sastamalan kanssa työllisyyden kuntakokeiluun jolla osa te-toimiston tehtävistä siirrettiin kuntien hoidettavaksi. Kokeilulla oli positiivinen vaikutus sekä työttömien määrään että työttömien aktiivisuuteen. Koronaviruspandemian myötä työttömien määrä Punkalaitumella kaksinkertaistui vuoden 2020 aikana. Punkalaidun osallistuu vuonna 2021 alkavaan uuteen työllisyyden edistämisen kuntakokeiluun Sastamalan kanssa. Tehostetuilla kuntien ekosysteemiin rakennetuilla palvelumalleilla tavoitellaan yhtä hyviä tuloksia kun edellisellä kokeilulla.

Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneiden osuus on Punkalaitumella noussut viime vuosina koko Pirkanmaan laajuiden trendin mukaisesti. Punkalaitumella osuus on ollut ja on edelleen alle muun Pirkanmaantason. Työkyvyttömyyseläkettä saavien osuus 25-64 -vuotiaista on laskenut vuosia tasaisesti mutta on edelleen hieman korkeampi kuin Pirkanmaalla keskimäärin.

Ainoastaan työikäisiin kohdistuvia merkittäviä toimia ja investointeja ei tehty Punkalaitumella vuonna 2020. Merkittävimmät työikäisten hyvinvointiin vaikuttavat toimet ovat kohdassa kaikki ikäryhmät.

IKÄIHMISET

Ikäihmisten sosiaali- ja terveystalvetut on ulkoistettu Sastamalan seudun sosiaali- ja terveystalvetuille (Sotesi) ja Esperi Carelle. Esperi tuottaa asumistalvetuita ympäriuurokautista hoivaa vaatitille ikäihmistille, sekä lyhytaikaista asumistalvetuita. Sotesi tuottaa muut ikäihmisten sosiaali- ja terveystalvetut, mm. kotihoidon ja perusterveystalvetuon. Indikaattoreiden mukaan kotihoidon talvetuita käyttävien osuus on noussut Punkalaitumella jyrkästi. Samaan aikaan kuitenkin tehostettua talvetuusuamista käyttäneiden osuus on kääntynyt laskuun, ollen kuitenkin edelleen suosittmpaa kuin pirkanmaalla muuten.

Vuonna 2019 ikäihmisten hyvinvointiin panostettiin solmimalla tuotantosopimus yli 55-vuotiaiden kulttuurin tuottamisesta Punkalaitumen työväenyhdistyksen kanssa. Sopimuksen mukaisesti yhdistys tuotti vuoden aikana 8 varttuneelle väelle suunnattua kulttuuritapahtumaa. Kokemukset tuotantosopimuksesta olivat positiivisia ja vuonna 2020 kulttuurituotantosopimusta Punkalaitumen työväenyhdistyksen kanssa jatkettiin. Koronaepidemia rajoitti kulttuuritapahtumien järjestämistä melko voimakkaasti. Kunnan liikuntaryhmät olivat ison osan vuodesta suljettuina koronapandemian vuoksi. Ikäihmiset osallistuivat kuitenkin aktiivisesti niihin, joita onnistuttiin järjestämään.

Vuonna 2020 Punkalaitumella toteutettiin Veturihanke. Hankkeen tavoitteena oli lisätä liikkumisen mahdollisuuksia erityisesti sellaisille ikäihmistille, jotka liikkuvat liian vähän. Hankkeen avulla järjestettiin Vertaisveturi-koulutus, jossa vapaaehtoisia koulutettiin ikäihmisten liikkumisen vertaisohjaajiksi. Koulutukseen osallistui yli 20 kuntalaista. Koulutuksen jälkeen vertaisveturit ovat ohjanneet ikäihmisten jumppia yhdistyksissä, järjestäneet kesäjumppaa ja omalta osaltaan aktivoineet ikäihmisiä. Koronaviruspandemia vaikuttaa merkittävästi myös ikäihmisten mielen hyvinvointiin jonka vuoksi vertaisvetureille järjestettiin mielenterveyden ensiapu 1 -koulutus. Vertaisveturi-hankkeen tuloksena syntyi paljon hyviä toimintamalleja, joten yhteistyöhön vertaisohjaajien kanssa panostetaan jatkossakin. Koronapandemian sallissa toiminnan järjestämisen ikäihmiset osallistuivat aktiivisesti myös kunnan liikuntaryhmiin. Suosittuja liikuntamuotoja olivat asahi, vesijumput ja tuolijumput.

KAIKKI IKÄRYHMÄT

Kaikkien ikäryhmien hyvinvoinnin tieto ei ole tiivistelmä edellisistä kokonaisuuksista vaan avaa muuta indikaattori- ja asiantuntijatietoa, ja kunnassa tehtyjä toimenpiteitä.

Punkalaitumen hyvinvointitalvetuita on pyritty keskittämään kirjaston tiloihin. Keskitettyjen toimistojen lisäksi kirjaston tiloissa kokoontuu säännöllisesti työllisyydenhoidon ryhmiä, ja siellä järjestetään monipuolisesti erilaisia tapahtumia ja jopa liikuntaryhmiä. Kirjaston viereiseen rakennukseen perustettiin vuonna 2020 monitoimitila KaruSelli. Monitoimitila Karuselliä käytetään Sotesin mielenterveys- ja päihdetalvetuiden ryhmätalvana, nuorisotilana sekä monipuolisesti erilaisten yhdistysten toimintatilana.

Kunnan uimahalli jouduttiin sulkemaan ensin vesivahingon ja koronatilanteen vuoksi keväällä 2020. Myöhemmin syksyllä tilojen huonokuntoisuuden vuoksi uimahallin toiminta lopetettiin pysyvästi. Uimahallissa toimineiden vesiliikuntaryhmien tilanne pyrittiin järjestämään monipuolisesti erilaista liikuntaa sekä kuljetuksia Huittisten liikuntahalliin. Vuonna 2020 valmistui monitoimiareena keskustan koulujen yhteyteen. Kouluaajan ulkopuolella se on kuntalaisten vapaassa käytössä. Areenalla on mahdollista pelata monenlaisia pallopelejä.

Koronan perussa suurimman osan kunnan sisäliikuntaryhmistä, pyrittiin korvauksena järjestämään lajikoelujuja ulkona aina tilanteen sallissa. Myös hyvä talvi mahdollisti monipuolisen ulkoliikunnan harrastamisen. Luistelukaukalot olivat ahkerassa käytössä. Suuren vapaaehtoisjoukon ansiosta Porttikallion ulkoiluaueen tykkilumiladut olivat ahkeralla käytöllä.

Liikenneturvallisuusryhmä kokoontui kaksi kertaa ja ohjausryhmä kerran. Ryhmä käsittelee laajasti liikenneturvallisuuteen liittyviä teemoja ja toimia kaikkiin ikäryhmiin liittyen. Ryhmän säännöllisillä kokouksilla vaikutetaan paikallisesti liikenneturvallisuuden parantamiseen.

HYVINVOINTIOHJELMA

Varsinainen hyvinvointiohjelman tavoitteiden, painopisteiden ja toimenpiteiden arviointi on suoritettu osana vuoden 2020 tilinpäätöstä.

3 Johtopäätökset ja toimenpide-ehdotukset

Noudatetaan hyvinvointiohjelman toimeenpanoa ja pyritään saavuttamaan siinä asetetut tavoitteet 2021 aikana.

Aloitetaan uuden laajan hyvinvointikertomuksen (2021-2025) rakentaminen.

OSA II HYVINVOINTISUUNNITELMA VUODELLE 2021

Käynnissä olevan valtuustokauden keskeiset tavoitteet ja toimenpiteet on koostettu hyvinvointiohjelmaan; edellisten hyvinvoinnin tilaa kuvaavien raporttien, valtakunnallisten indikaattoritietojen, paikallisesti kerättyjen tutkimustulosten sekä Pirkanmaan alueellisen hyvinvointikertomuksen pohjalta. Toimialat ovat määritelleet hyvinvointiohjelmaan tavoitteita ja toimenpiteitä kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi vuosille 2018- 2021.

Hyvinvointisuunnitelman toteutumista sekä vaikutuksia seurataan/arvioidaan vuosittain tilinpäätöksen teon yhteydessä. Talousarvion laadinnan yhteydessä tarkennetaan hyvinvointiohjelman tavoitteita kulloisenkin toimintavuoden osalta talousraamin antamien mahdollisuuksien mukaan.

Sosiaali- ja terveystalouden osalta hyvinvointiohjelma on laadittu Sotesin toimesta ja sisältyy Sastamalan kaupungin hyvinvointisuunnitelmaan. Sotesin asettamat tavoitteet koskevat myös Punkalaidunta. Sastamalan kaupungin hyvinvointisuunnitelma v. 2018 - 2021

Vuonna 2021 jatketaan hyvinvointiohjelman toteuttamista ja pyritään saavuttamaan siinä asetetut tavoitteet.

4 Kuntastrategian painopisteet ja linjaukset

Kuntastrategia on laadittu vuosille 2018-2025. Sen mukaiset painopisteet ovat.

- Markkinoimme näkyvästi vahvuksiamme Punkalaidun tunnetaan lähimaakunnissa turvallisena ja yhteisöllisenä kuntana, jossa on hyvä elää, perustaa perhe ja harjoittaa yritystoimintaa.
- Kunnan talouden tasapainoisuus mahdollistaa kunnan itsenäisyyden ja oman päätösvallan kuntalaisten palveluiden järjestämisessä. Tuotamme palvelut kustannustehokkaasti ja yhteistyössä muiden kuntien kanssa.
- Houkuttelemme alueelle aktiivisesti uusia pienyrityksiä ja yrittäjiä, joille sijainti neljän maakunnan keskellä on eduksi. Tarjoamme yrityksille teollisuustontteja Pori-Helsinki-tien varrelta ja järjestämme tarvittavia tukipalveluita. Punkalaidun tarjoaa myös viihtyisän ja turvallisen sijainnin yrityksille ja työntekijöille, jotka tekevät paikasta riippumattomaa työtä. Vastaamme nopeasti ja joustavasti yritysten tarpeisiin hallinnossa ja päätöksenteossa.
- Peruspalveluidemme tehtävä on tukea kuntalaisten hyvinvointia myös maakuntauudistuksen jälkeen. Varmistammekin, että lapsemme saavat kasvaa turvallisessa ja laadukkaassa ympäristössä, minkä vuoksi rakennamme uudet tilat varhaiskasvatukselle, yläkoululle ja lukiolle. Olemme aktiivisesti mukana alueellisessa kehitystyössä ja pyrimme turvaamaan terveystalouden säilymistä lähialueina myös maakuntauudistuksen jälkeen.

5 Hyvinvoinnin edistämisen erillishjelmat ja -suunnitelmat

[Ravitsemussuunnitelma](#)

[Lounais-Pirkanmaan kotouttamisohjelma](#)

[Varhaiskasvatussuunnitelma](#)

[Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma](#)

[Suunnitelma ikääntyneen väestön hyvinvoinnin edistämiseksi ja tukemiseksi Sotesin toiminta-alueella](#)

[Perusopetuksen opetussuunnitelma](#)

[Punkalaitumen lukion tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma](#)

[Punkalaitumen koulujen tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma](#)

[Punkalaitumen kunnan oppilaitoskohtainen opiskeluhoitosuunnitelma](#)

[Lounais-Pirkanmaan viisaan ja turvallisen liikkumisen suunnitelma/Punkalaidun](#)

[Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelma 2020-2024](#)

[Pirkanmaan alueellinen hyvinvointikertomus 2017-2020](#)

[Pirkanmaan alueellinen terveyden edistämisen suunnitelma](#)

[Pirkanmaan alueellinen terveystalouden suunnitelma](#)

Pirkanmaan alueellinen kulttuurihyvinvointisuunnitelma

Pirkanmaan mielenterveys- ja päihdestrategia

6 Hyvinvointiohjelma

Punkalaitumen hyvinvointiohjelma 2018-2021 on hyväksytty kunnanvaltuustossa 18.6.2018. Sen toteuttamista jatketaan vuonna 2021.

HYVINVOINTIOHJELMA 2018-2021			
TAVOITE	TOIMENPIDE	VASTUUTAHO	MITTARI
Osallisuus			
Yhteisöllisyyden edistäminen, kuntalaisten kuuleminen	Monialaiset asiakasraadit, osallistaminen toiminta- ja palvelusuunnitteluun	osastojen esimiehet	Toiminta- ja palvelusuunnitteluun osallistettu K/E
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rakenteet kunnassa	Asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamiskeinot on esitelty kunnan nettisivuilla	hallintotoimi	kyllä/ei
Päätösten vaikutusten ennakoarviointi EVA -menetelmän käyttöönotto	Päivitetään EVA-ohjeet sekä koulutetaan valmistelijat ja esittelijät	hallintotoimi	Ohjeet laadittu kyllä/ei Koulutus järjestetty kyllä/ei
EVA-menetelmän käyttäminen	Hallituksen ja lautakuntien päätöksistä tehty EVA-arviointi ohjeen mukaisesti	valmistelijat ja esittelijät	Toteutunut/ei toteutunut
Yhteisöllisyyden lisääminen kouluissa	Oppilaita ja opiskelijoita pyritään kuulemaan entistä enemmän kun suunnitellaan koulun toimintaa ja käytänteitä.	rehtorit	Asiakastyytyväisyys kyseilystä saatu palaute
Yhteisöllisyyden ja osallisuuden lisääminen varhaiskasvatuksessa	Pienten lasten osallisuuden huomioiminen perustuu paljon perheiden kanssa tehtävään yhteistyöhön ja vanhempien huomioimiseen. Asiakastyytyväisyyskysely	varhaiskasvatusjohtaja	Asiakastyytyväisyydestä saatu palaute
Ennaltaehkäisevä toiminta			
Kulttuuripalveluihin hakeutuu yhä useampi	Kulttuurilähetteen pilotointi	kulttuuritoimi / sote	lähetteitä annettu
Kuntalaiset kiinnittävät itse aikaisempaa enemmän huomiota omaan terveyden edistämiseensä	Hyvinvointia edistävän kannustinjärjestelmän luominen	kulttuuri/hyvinvointijohtaja	kannustinjärjestelmä käytössä kyllä/ei järjestelmästä saatu palaute
Yksinäisyyttä kokevien osuus väestöstä vähenee	Matalan kynnyksen liikunta ja kulttuuritoimintaa yksinäisyyden riskiryhmän väestölle	liikunta/kulttuuritoimi/ järjestöt	osallistujien määrä/ tilaisuuksien määrä
Mielenhyvinvoinnin tukeminen	Järjestetään mielenterveyden ensiapukurssi	hyvinvointijohtaja	toteutunut kurssi: kyllä/ei, osallistujat, saatu palaute
Liikuntapaikkojen käytön lisääminen	maksuttomat, hyväkuntoiset ja esteettömät liikuntapaikat	liikuntatoimi/ tekninen toimi	esteettömyyden liikuntapaikkojen määrä, liikuntahalli maksut

Oppilaat ja opiskelijat kiinnittävät aikaisempaa enemmän huomiota oman terveyden edistämiseen	Toiminta ja valistus tukevat tavoitetta	koulutoimi	Kouluterveyskyseilyiden, hyvinvointiprofilin tulokset
Kunnan rakennuskohteissa toteutuvat esteettömyys ja turvallisuus	Rakennus- ja yhdyskuntateknisessä suunnittelussa otetaan huomioon esteettömyys ja turvallisuus	tekninen toimi ja muut toimialat	Puhdas sisäilma, tilojen ja rakenteiden yhdenvertainen käyttömahdollisuus
Perheet kiinnittävät enemmän huomiota lasten monipuoliseen ruokailuun ja liikkumiseen	Henkilöstölle ja lasten vanhemmille suunnattu ravitsemusluento/vanhempainilta	varhaiskasvatuksen henkilöstö ja varhaiskasvatusjohtaja	kyllä /ei
Alueellisen hyvinvointikertomuksen kuntakohtaiset tavoitteet			
Lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen			
Lisätään lasten ja nuorten osallisuutta taide- ja kulttuuritoimijoina	Painotetaan kulttuuritoimijuutta nuorisotyössä, järjestetään kerhotoimintaa ja matalan kynnyksen tapahtumia kohderyhmälle. Hanke	kulttuuritoimi / koulutoimi /nuorisotoimi / varhaiskasvatus / järjestöt	Kerhotoiminnan tuntimäärä, Lapsille tai nuorille suunnattujen kulttuuritapahtumien määrä vuosittain
Lisätään lasten ja nuorten tietoisuutta hyvinvoinnin eri osa tekijöistä	Esitellään ja käydään läpi oppilaiden kanssa indikaattorien osoittama tieto, nuorisovaltuusto käsittelee kokouksissaan lasten ja nuorten hyvinvointiin ja terveyteen liittyviä tilastoja	sivistystoimi	tilaisuuksien määrä, palaute
Kunnan kaikki toimialat sisällyttävät talous- ja toimintasuunnitelmiinsa lasten, nuorten ja lapsiperheiden liikkumisaktiivisuutta tukevia toimenpiteitä, arjen liikkumisen lisääminen	Osastokohtaiset tavoitteet talousarvion yhteydessä; välineet, toimintatapamuutokset, tiedottaminen, osallisuus, liikuntapolku eri palveluista	osastojen esimiehet	liikunta-aktiivisuus, TEA-viisari, kirjattujen toimenpiteiden määrä
Varhaiskasvatuksessa olevat lapset pääsevät liikkumaan monipuolisesti	Perhepäivähoitajille ja lapsille mahdollistetaan yhteinen liikuntatuokio kerran kuukaudessa	varhaiskasvatusjohtaja	Liikuntatuokioiden määrä, osallistujien määrä, TEA-viisari
Ikäihmisten elämänhallinnan tukeminen			
Kulttuuripalveluita on ikäihmisten saavutettavissa	Selvitetään hakeutuvan toiminnan mahdollisuuksia. Kirjaston kotipalvelu. Ikäpiste-yhteistyö	kirjastotoimi, kulttuuri	kotipalvelussa on asiakkaita

Ikäihmiset ovat osallisina toimijoina	Otetaan ikäihmiset mukaan heille suunnatun toiminnan suunnitteluun ja arviointiin	kaikki osastot ja yhteistyökumppanit, vanhusneuvosto	Osallistamisen pohjalta syntyneet palvelut ja arviot
Vanhusneuvoston näkyvyyden lisääminen ja kuuleminen päätöksenteossa	Lausuntopyyntöt, tiedotus, vanhusneuvoston edustus kunnanhallituksessa	hallintotoimi	Valtuustossa käsiteltävien lausuntojen ja aloitteiden määrä Vanhusneuvostosta edustus hallituksessa
Ikäihmiset liikkuvat aikaisempaa enemmän	Lisätään penkkejä ikäihmisten käyttämien ulkoilureittien/kävelypolkujen varrelle	tekninen toimi	lisättyjen penkkien määrä, ikäihmisten toimintakyky
Tuetaan kotona-asumista mahdollisimman pitkään	Toimitetaan koti- ja ruokapalvelun mukana liikuntaohjeistusta	liikuntatoimi	toimitettujen ohjeiden määrä/laatu, ikäihmisten toimintakyky
Esteettömyys mahdollistaa palveluihin osallistumisen	Esteettömyyskartoituksen suorittaminen/ esteettömyysEVA, Esteettömyydessä huomioidaan liikumisen lisäksi "aistiesteettömyys", mm. heikkonäköisyys, huonokuuloisuus	tekninen toimi, osastojen esimiehet	esteettömyyskartoitukset tehty; kyllä/ei, %toimipaikoista - Parannusehdotukset viety talous- ja toimintasuunnitelmiin
Päihitteettömän elämäntavan tukeminen/ Savuttomuudesta terveyttä			
Tarjotaan edullisia tai maksuttomia osallistumis- ja harrastusmahdollisuuksia	Kulttuurisisältöisiä kursseja tarjotaan ja hinnoittelu on kohtuullinen. Kulttuuritapahtumia on säännöllisesti ja osallistuminen on ennakoitavissa	Sataopisto / kulttuuritoimi	Toteutuneet kulttuurisisältöiset kurssit ja osallistujien määrä. Tapahtumakalenterin merkinnät
Alkoholin saatavuuden säätely	Selvitetään Pakka-toimintamallin hyödyntämismahdollisuudet	nuorisotoimi / elinkeinoelämä	Kunta mukana Pakka-toiminnassa; kyllä/Ei
Yhä harvempi oppilas ja opiskelija käyttää tupakkatuotteita ja päihteitä	Monipuolinen valistus, ennaltaehkäisevä työote	koulutoimi, nuorisotoimi	Kouluterveyskyselyiden ja hyvinvointiprofiilin tulokset
Turvallisuus			
Koulujen turvallisuussuunnitelmat ja koulujen fyysinen ympäristö tukevat oppilaiden ja opiskelijoiden hyvinvointia	Koulujen pihat ja sisätilat suunnitellaan mahdollisimman turvallisiksi ja liikkumista edistäväksi	koulutoimi	tyytyväisyys kysely, sattuneet tapaturmat
Varhaiskasvatuksen turvallisuussuunnitelmat ja toimintaympäristöt tukevat lasten liikkumismahdollisuuksia	Uuden päiväkodin pihaa, ympäristöä ja sisätiloja suunnitellaan huomioidaan mahdollisuudet liikkumiseen monipuolisesti ja turvallisesti	varhaiskasvatus	asiakaskysely, sattuneet tapaturmat

Liikenneonnettomuuksien vähentäminen valtakunnallisten tavoitteiden mukaisesti, jalankulun ja pyöräilyn lisääminen autoilun sijaan sekä liikennekäyttötymisen parantaminen jatkuvalla liikenneturvallisuustyöllä	Laaditun viisaan ja turvallisen liikkumisen suunnitelman toimeenpano	kaikki toimialat, liikenneturvallisuustyöryhmä	Liikenneonnettomuuksien määrä, toteutettujen liikenneympäristön parantamistoimenpiteiden määrä, liikenneturvallisuusaiheisten tapahtumien määrä
--	--	--	---

OSA III VALTUUSTOKÄSITTELY

7 Suunnitelman laatijat

Tuomo Kallio, vs. hyvinvointijohtaja

Tuija Ojala, kunnanjohtaja

Satu Alajärvi, tekninen johtaja

Oili Mölsä, hallinto- ja talousjohtaja

Arto Asa, rehtori

Pirkko-Liisa Henttinen, varhaiskasvatuksen johtaja

Anna-Kaisa Aalto, hyvinvointiohjaaja

8 Suunnitelman hyväksyminen

Kunnan johtoryhmä 17.5.2021

Kunnanhallitus XXXXXXXX

Kunnanvaltuusto XXXXXXXX